

Vädjan om återställande av förskolan till Valkon koulu och om lågstadieskolans kontinuitet

SUKO 29.10.2025
926/12.00.00/2025

Beredning

bildningsdirektör Kirsi Kinnunen, tfn 0440 555 250

Bildningsdirektören mottog 2.10.2025 en vädjan om återställande av förskolan till Valkon koulu och om lågstadieskolans kontinuitet. Vädjan var undertecknad av 116 personer.

Elevantalet i Valkon koulu – lägesbild

Elevantalet i Valkon koulu har minskat betydligt under de senaste åren och utvecklingen fortsätter som minskande även under de kommande läsåren. Elevprognosen för Valkon koulu (bilaga) baserar sig på uppgifter för den nationella statistiktidpunkten 20.9.2025. Statistiktidpunktens uppgifter baserar sig på reella elever som finns registrerade under den ifrågavarande dagen, inte på framtida prognoser eller på flyttningsrörelse.

Under läsåret 2025–2026 finns det 16 elever i Valkon koulu på årskurserna 1–6. Den minskande trenden fortsätter ännu 2026–2027 då antalet elever prognosticeras vara 14. Från och med läsåret 2027–2028 prognosticeras en liten variation, men det totala antalet elever hålls på en liten nivå (20–25 elever). Enligt prognosen är skolans elevantal i början av 2030-talet fortsättningsvis cirka 20–25 elever, vilket motsvarar under hälften av nivån för läsåret 2018–2019 då det fanns 66 elever i skolan.

Elevprognosen påvisar att minskningen av elevantalet i Valkon har varit kontinuerlig och kraftig. Minskningen berör alla årskurser. Antalen nya förstaklassare blir låga (till exempel endast 3–4 elever under läsåren 2024–2026). Prognoserna baserar sig på åldersklassutvecklingen och innefattar inte uppskattningar om eventuell flyttningsrörelse eller nya bostadsområden.

För närvarande ser det ut som att det under läsåret 2026–2027 skulle finnas fem förskoleålders barn i Valkon för finskspråkig förskoleundervisning.

Ordnande av förskoleundervisning

Förskoleundervisning kan ordnas i daghem, i samband med skolan, som samarbete mellan kommuner eller som köpt tjänst. Lösningen ska basera sig på det lokala servicenätet, barnantalet och befogenhetsarrangemang enligt förvaltningsstadgan. Förskoleundervisning kan i Finland ordnas på flera olika sätt, men alla alternativ ska fylla kraven i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) och stadsrådets förordning (422/2012).

Enligt 28.1 § i gällande förvaltningsstadga har bildningsnämnden som uppgift bland annat att ordna tjänster i anslutning till förskoleundervisningens verksamhet. Dessutom beslutar bildningsnämnden om områdena för antagning av elever till grundläggande utbildning.

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att ordna förskoleundervisning årligen för alla sexåriga barn i området.

- Förskoleundervisning ordnas minst 700 timmar i året (cirka fyra timmar per dag, fem dagar i veckan).

- Kommunen beslutar om sättet att ordna förskoleundervisning, om enheter och verksamhetsformer, men undervisningen ska basera sig på grunderna för förskoleundervisningens läroplan fastställda av Utbildningsstyrelsen.
- Förskoleundervisningen är avgiftsfri för barnet.
- Om barnet behöver kompletterande småbarnspedagogik utöver förskoleundervisningen, kan man ta ut avgift för den.
- Kommunen är skyldig att ordna avgiftsfri skjuts om färden eller förhållandena är för svåra, för belastande eller för farliga för barnet.
- Förskoleundervisningen bildar tillsammans med småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen ett kontinuum för barnets inläring.
- Kommunen ska säkerställa övergångsskedets samarbete, informationsöverföring och undervisningens enhetlighet.

Sätt att ordna förskoleundervisningen

Förskoleundervisningen kan ordnas till exempel:

- 1) I daghemmet (enheten för småbarnspedagogik)
 - vanligaste modellen
 - barnet får förskoleundervisning och småbarnspedagogik i samma enhet (så kallade integrerade modellen)
 - till personalen hör lärare och barnskötare inom småbarnspedagogiken och läraren inom småbarnspedagogiken eller barnträdgårdsläraren med förskoleundervisningsbehörighet ansvarar för förskoleundervisningen.
- 2) I samband med grundskoleskola eller i skolans lokaler
 - förskoleundervisningsgruppen verkar i samband med skolan och för undervisningen ansvarar klasslärare eller lärare inom småbarnspedagogiken
 - möjliggör flexibelt samarbete med nybörjarundervisningen (årskurserna 1–2) och gemensamma lokaler
 - lämpar sig speciellt för områden med litet barnantal eller om man önskar skapa en enhetlig stig för förskole- och nybörjarundervisningen i samband med skolan.
- 3) Som gemensamt arrangemang mellan flera kommuner
 - I små kommuner eller glest bebyggda områden kan förskoleundervisningen ordnas i samarbete med grannkommunen (till exempel en gemensam förskoleundervisningsgrupp eller gemensamt skjutsarrangemang).
- 4) Som köpt tjänst av en privat serviceleverantör
 - kommunen kan anskaffa förskoleundervisning av ett privat daghem om det fyller de lagstadgade kriterierna och kraven i läroplanen
 - kommunen övervakar undervisningens kvalitet och ansvarar för genomförandet av ordningsskyldigheten.

Flexibla och områdesspecifika modeller

Kommunen kan tillämpa olika modeller områdesvis:

- i små skolområden (så som Valkom, Isnäs): förskoleundervisningen kan genomföras i samband med skolan så att barnens övergång på skolstigen är smidig och skjutsarna kan ordnas

- i centrumområden: förskoleundervisningen kan fungera på daghem där grupperna är större och småbarnspedagogikens tjänster är mer omfattande
- flexibel förskole- och nybörjarundervisning: kan genomföras i samgrupper, i vilka förskoleundervisningen och klass 1 delvis samarbetar (så kallad samundervisning för elever i förskolan samt årskurs 1 och 2).

Förskoleundervisningens gruppstorlek

Bildningsnämnden beslutade 7.4.2010, § 34, följande om gruppstorleken inom förskoleundervisningen:

Gruppstorleksbeslutet iakttas om staden beslutar ordna förskoleundervisning i ett visst område. Enligt beslutet är maximistorleken för en förskolegrupp är 13 elever. Ifall det förutom förskoleläraren finns ett skolgångsbiträde eller en dagvårdare kan gruppstorleken vara högst 20 elever. Med beaktande av tillgängliga utrymmen eller omständigheterna kan gruppstorleken minskas. Barn i behov av särskilt stöd kräver vanligtvis tilläggspersonal oberoende av gruppstorleksrekommendationerna. En skild förskolegrupp kan upprättas ifall antalet elever överstiger fem.

Högklassiga bastjänster och satsning på småbarnspedagogik

Lovisa stads budget 2025 betonar bastjänsternas kvalitet och barnens välfärd. Budgeten för 2025 möjliggör utveckling av tjänster: staden investerar bland annat i ett nytt daghem och i skolreoveringar. Dessa satsningar påvisar att staden anser småbarnspedagogikens omständigheter vara en viktig del av servicenätet. Till exempel de nya daghemslokalerna i Valkom färdigställdes hösten 2024 som en byggnad med modulkonstruktion som fyller kraven för en permanent byggnad. Detta säkerställer moderna och hälsosamma lokaler för lokal småbarnspedagogisk verksamhet.

Närskoleprincipen och servicenätet

Stadsfullmäktige (9.7.2020 § 62) har tidigare varit tvungen att anpassa skol- och daghemsnätet på grund av försvagad ekonomi och minskat barnantal. Stadens program för balansering av ekonomin omfattade åren 2020–2022 innefattande personalkonsekvenser till följd av samarbetsförfarande. Med stöd av detta beslutade stadsstyrelsen (STST 8.3.2021, § 65) bland annat att flytta förskoleundervisningen i Valkon koulu till Lovisa centrum från och med 1.8.2021. Samtidigt drog stadsstyrelsen riktlinjer om att förskolebarnens morgon- och eftermiddagsvård ordnas i den nya förskoleplatsen. I och med detta blev det inte kvar en egen förskoleundervisningsgrupp i närskolan för barnen i Valkomområdet.

Principen om närskola, det vill säga tanken om att barnen har rätt att gå i skola i sitt boendeområde, är en viktig synvinkel vad gäller smidigheten av barnens vardag och familjernas välfärd.

Nämnden för fostran och bildning preciserade elevantagningsområdena 6.4.2022 (§ 56). Valkon koulu är närskola för årskurserna 1–6 i sitt område. Valkon koulus elevantagningsområde omfattar området söder om linjen Bellabäcken, Mickosvägen, Virbäcksvägens södra del/Räfsby. Återställandet av förskoleundervisningen till Valkon koulu skulle stöda principen av närskola: det skulle hämta förskoleundervisningen nära barnens hem och till samma skolgemenskap där de senare börjar i den grundläggande utbildningen.

Det har lokalt förts fram att ordnande av förskoleundervisning i barnens egen närskola underlättar skolstigens kontinuitet. När förskoleeleverna får

undervisning i en bekant miljö och tillsammans med sina kommande skolkompisar är deras övergång till skolan naturlig. Samtidigt kan barnens gruppbildning redan under förskoleundervisningsåret förebygga skolmobbing senare. I samband med Valkon koulu finns alla behövliga omständigheter: daghem (som i fortsättningen finns i närheten av skolan), förmiddags- och eftermiddagsvård och idrottslokaler finns i Valkom, vilket skapar idealiska förhållanden gällande barnets vardag.

Barnens likvärdighet

Lovisa stads nuvarande stadsstrategi 2022–2025 drar riktlinjer om att tjänster ska på ett likvärdigt sätt erbjudas och finnas tillgängliga på ett omfattande sätt i hela staden. I strategin betonas också livskraftiga byar och närtjänster: staden vill hålla hela kommunen livskraftig genom att förstärka de olika områdenas styrkor. Säkerställandet av tjänsterna i en stadsdel som Valkom stöder detta mål. I strategin nämns det separat att Lovisa erbjuder likvärdigt goda tjänster på finska och svenska till alla invånare. Detta innebär också att man strävar efter att garantera en likvärdig tillgång till småbarnspedagogik och förskoleundervisning oberoende av bopplatsen.

Lovisa stad har förbundit sig till verksamhetsmodellen för UNICEF:s barnvänliga kommun och fick 24.9.2024 ett tvåårigt erkännande för det. Erkännandet gäller 2025–2026. I denna verksamhetsmodell förbinder sig kommunen att främja barnets rättigheter i allt beslutsfattande och all verksamhet. Barnen är jämlika kommuninvånare, och de har rätt att bli hörda och delta. En speciellt viktig princip är icke-diskriminering och prioriteringen av barnets fördel i alla lösningar. Att återställa förskoleundervisningen till Valkon koulu skulle främja barnens likvärdighet genom att också erbjuda barnen i Valkom samma möjligheter till närtjänster som också de andra områdena har. Det skulle vara i linje med barnets fördel: för små barn är en lång skjuts till en annan tätort inte idealiskt om undervisningen kan ordnas nära hemmet.

Också riktlinjerna i Lovisa stads fostran understöder målet för likvärdighet. Syftet är att skapa likvärdiga förutsättningar för barnets helhetsbetonade tillväxt, utveckling och inläring. För att detta skulle uppnås är det viktigt att sörja för att alla barn har en verklig tillgång till tjänster inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Tillgängligheten till tjänster betonas till exempel i att man i stadsstrategins välfärds mål lovar att främja närtjänster tillsammans med kommuninvånarna. Ordandet av förskoleundervisning i Valkom skulle konkretisera detta mål: det skulle innebära tjänster nära familjerna och i en gemenskap, då barnens vardag är smidigare och familjernas delaktighet är starkare.

Inflyttare och utflyttare totalt under 2020–2024 (Statistikcentralen)

Nettomigrationen för Valkomområdet har generellt varit positiv under 2020–2024.

Statistikcentralens uppföljning visar följande:

År	Inflyttning (från kommuner i Finland)	Utflyttning (till andra kommuner)	Nettomigration
2020	56	53	+3
2021	47	42	+5
2022	56	59	-3
2023	54	46	+8
2024	47	46	+1

Under 2020, 2021, 2023 och 2024 flyttade det till området aningen fler personer än de flyttade personer bort därifrån. Året 2022 var undantaget, då nettomigrationen blev aningen negativ.

Bland inflyttarna betonades:

- familjer och vuxna: mest 25–44-åringar
- barnfamiljer: årligen kommer det flera 0–14-åringar
- unga vuxna: också andelen 20–29-åringar är betydande.

Bland utflyttarna ses:

- unga vuxna (20–29-åringar), som ofta flyttar på grund av studier eller arbete
- vuxna beger sig också av, men deras antal hålls moderat
- utflyttningen bland över 65-åringar är liten, det vill säga man trivs på området även i pensionsålder.

Fastighetsstrategin 2025

Stadsfullmäktige i Lovisa stad godkände 17.9.2025 (§ 141)

fastighetsstrategin 2025. Utifrån organisationens fastighetsstrategi bildas en objektsspecifik åtgärdsplan för enskilda fastigheter. I fastighetsstrategin konstateras bland annat följande:

”Vad gäller läget av skolorna är det strategiska målet lokala koncentrationer, i vilka det i var och en finns skola och daghem och övriga behövliga tjänster. Detta ökar livskraften på områdena och lokalstorlekarna svarar på elev- och barnantalen på längre tidsperspektiv. I skolornas lokaler ska man dessutom beakta elevernas ökande behov av stöd, vilket ökar behovet av lokaler som delas. Vad gäller skollokaler är minskningen av elevantalet och kraven som de två språkgrupperna ställer utmaningar.”

Slutsatsen för motiveringen av återställande av förskoleundervisningen till Valkom

De ovan framförda synvinklarna förordar återställande av förskoleundervisningen till Valkon koulu från och med läsåret 2026–2027. Tyngdpunkterna i Lovisa stads budget och de nuvarande strategiska riktlinjerna, så som högklassiga bastjänster, livskraftiga bygemenskaper, säkerställande av närtjänster och barnens likvärdighet ger en stark grund för beslutet. Staden har investerat i Valkom daghems lokaler, vilket också stöder förskoleundervisningen i Valkom skola.

Återställandet av förskoleundervisningen till Valkon koulu stöds också av pedagogiska och mänskliga faktorer: barnets fördel och utveckling genomförs på bästa möjliga sätt då förskoleundervisningen är en del av barnets egen närmiljö. Genom lokal förskoleundervisning garanteras barnen en smidig övergång till skolan, bekanta kompisrelationer och en trygg tillväxtmiljö i det egna boendeområdet, vilket följer såväl Lovisa stads strategi och principerna för barnrättigheter. Ett likvärdigt bemötande förutsätter att också barnen i Valkomområdet får njuta av dessa fördelar.

Återställandet av förskoleundervisningen till Valkon koulu förverkligar Lovisa stads mål om att erbjuda alla barn jämlika möjligheter och att hålla stadsdelarna levande och attraktiva. Denna åtgärd kan sålunda motiveras såväl utifrån betoningarna i budgeten som utifrån de nuvarande strategierna och programmen som stadsfullmäktige godkänt, betonande barnets fördels prioritet i beslutsfattandet. Överlag skulle lösningen betjäna såväl barnen och familjerna som hela stadsgemenskapen.

Bildningsdirektören har under sin beredning hört utbildningschefen och chefen för småbarnspedagogik.

Utredningsarbete för uppnåendet av helhetsbild

I Lovisa stad bereds för tillfället olika utvecklingsscenarier för utbildnings- och daghemsnätet. Utredningen om utvecklingsscenarierna för utbildnings- och daghemsnätet på kort och medellång sikt samt en beredskapsplan för dem färdigställs senast 28.2.2026.

En mer omfattande diskussion bör föras och granskning göras om skolans framtid som en del av utredningsarbetet för hela stadens skolnät. I samband med detta arbete utvärderas också Valkon koulus roll och verksamhetsmöjligheter.

Målet för utredningen är att bilda en helhetsbild som stöder stadens strategiska riktlinjer och den långfristiga planeringen av servicenätet. Det är allt skäl att fatta besluten om Valkon koulus framtid först baserat på denna helhetsbedömning och målen i den kommande kommunstrategin, då lösningarna kan göras faktabaserat och ur synvinkeln av barnets fördel.

Bilagor

- Rektorns meddelande 1.10.2025
- Vädjan om att återställa förskola till Valkon koulu och för kontinuiteten av lågstadieskolan 2.10.2025.
- Valkon koulus elever 20.9.2025

Föredragning

Bildningsdirektör Kirsi Kinnunen

Förslag

Bildningsnämndens finskspråkiga utbildningssektion beslutar

- a) föreslå bildningsnämnden att gruppstorleksgränsen för förskoleundervisningen bör justeras.
- b) föreslå bildningsnämnden att förskoleundervisning ordnas i Valkon koulu från läsåret 2026–2027 förutsatt att lokalernas skick möjliggör detta.
- c) föreslå bildningsnämnden att utredningen av helheten av skol- och daghemsnätet ska innehålla en granskning av olika framtidsalternativ gällande Valkon koulu, i och med att den finskspråkiga utbildningssektionen finner det viktigt att besluten om framtiden av skolans verksamhet fattas utifrån helhetsbilden.
- d) justera denna paragraf omedelbart.

Beslut

Bildningsnämndens finskspråkiga utbildningssektion beslutade

- a) föreslå bildningsnämnden att gruppstorleksgränsen för förskoleundervisningen bör justeras.
- b) föreslå bildningsnämnden att förskoleundervisning ordnas i Valkon koulu från läsåret 2026–2027 förutsatt att lokalernas skick möjliggör detta.
- c) föreslå bildningsnämnden att utredningen av helheten av skol- och daghemsnätet ska innehålla en granskning av olika framtidsalternativ gällande Valkon koulu, i och med att den finskspråkiga utbildningssektionen finner det viktigt att besluten om framtiden av skolans verksamhet fattas utifrån helhetsbilden.
- d) justera denna paragraf omedelbart.

Beredning bildningsdirektör Kirsi Kinnunen tfn 0440 555 250

Föredragning Bildningsdirektör Kirsi Kinnunen

Förslag Bildningsnämnden beslutar att

a) förskoleundervisning ordnas i Valkon koulu från läsåret 2026–2027 förutsatt att lokalernas skick möjliggör detta.

b) utredningen av helheten av skol- och daghemsnätet ska innehålla en granskning av olika framtidsalternativ gällande Valkon koulu, i och med att den finskspråkiga utbildningssektionen finner det viktigt att besluten om framtiden av skolans verksamhet fattas utifrån helhetsbilden.

c) justera denna paragraf omedelbart.

Beslut